

E. MUTLU

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ

EKİM 2019

T.C

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

URLA CİVARI DOĞA OKULLARININ EKOTURİZM
KAVRAMI İÇİNDEKİ ÖNEMİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Engin MUTLU

EKOTURİZM ANABİLİM DALI

EKİM-2019

T.C
İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

URLA CİVARI DOĞA OKULLARININ EKOTURİZM
KAVRAMI İÇİNDEKİ ÖNEMİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Engin MUTLU
(Y150109003)

Ekoturizm Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mustafa ALPARSLAN

EKİM-2019

İKÇÜ, Fen Bilimleri Enstitüsünün Y150109003 numaralı Yüksek Lisans Öğrencisi Engin Mutlu, ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı “URLA CİVARI DOĞA OKULLARININ EKOTURİZM KAVRAMI İÇİNDEKİ ÖNEMİ” başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı:

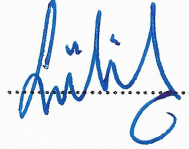
Prof. Dr. Mustafa ALPARSLAN

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

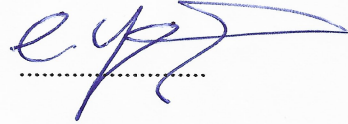
Jüri Üyeleri:

Dr. Öğr. Üyesi Celal GÜNGÖR

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Doç. Dr. Ebru Yeşim ÖZKAN

Ege Üniversitesi

Teslim Tarihi : 24.10.2019

Savunma Tarihi : 24.10.2019

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında dünya genelinde gelişmekte olan doğa okulları ve ekoturizm kavramlarının tanımları üzerinde durulmuştur. Urla civarındaki doğa okullarının ekoturizm kavramı içindeki önemini belirlemek için yöre halkına anket çalışması yapılmıştır.

Tez dönemim boyunca ulaşılabilirliğini esirgemeyen ve engin dünya görüşüyle beni destekleyen Prof. Dr. Mustafa ALPARSLAN'a, anket sorularını oluşturmamdan, analiz süreci ve sonuç kısmına kadar istatistik bilgisini benimle paylaşan Öğr. Gör. Mehmet ESEN'e, maddi ve manevi her zaman yanımda olan aileme ve en önemlisi yüksek lisansa giriş sürecimden mezun olmama kadar geçen süreçte bilgisiyle beni destekleyen eşim Ayşegül ILDIZ MUTLU'ya teşekkürlerimi sunarım.

Ekim 2019

Engin MUTLU

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLO LİSTESİ	viii
ŞEKİL LİSTESİ	ix
ÖZET	xi
ABSTRACT	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Hipotezleri	1
2. EKOTURİZM KAVRAMI	2
2.1. Ekoturizm Faaliyetleri	2
2.1.1. Yayla turizmi.....	3
2.1.2. Kuş gözlemciliği (ornitoloji).....	4
2.1.3. Yaban hayatı gözlemciliği	5
2.1.4. Foto safari	6
2.1.5. Atlı doğa yürüyüşü.....	6
2.1.6. Dağcılık ve tırmanma.....	7
2.1.7. Yamaç paraşütü.....	7
2.1.8. Doğa yürüyüşü (trekking)	8
2.1.9. Mağara turizmi	8
2.1.10. Tarım ve çiftlik (agro) turizmi	9
2.1.11. Kamp karavan turizmi.....	9
2.1.12. Botanik turizmi	10
2.1.13. Av turizmi	10
2.1.14. Akarsu turizmi.....	11
2.1.15. Sualtı dalış turizmi	12
2.1.16. Balon turizmi.....	12
2.1.17. Sportif olta balıkçılığı	13
2.1.18. Bisiklet turizmi.....	14
3. İZMİR İLİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİ	15
3.1. Urla İlçesinin Ekoturizm Potansiyeli.....	15
3.1.1. Urla' nın köyleri ve ekoturizm potansiyelleri	17
4. DOĞA OKULU	24
4.1. Urla İlçesi Ve Civarındaki Doğa Okulları	25
4.1.1. Seferihisar doğa okulu	25
4.1.2. Bademler doğal yaşam köyü	28
4.1.3. Bilimsev koleji	33
5. YÖNTEM	35
5.1. Araştırmanın Modeli.....	35
5.2. Araştırmanın Evreni Ve Örnekleme.....	35
5.3. Veri Toplama Araçları	35

6. BULGULAR	36
6.1. Katılımcılara İlişkin Bulgular	36
6.2. Ekoturizm Kavramına İlişkin Bulgular.....	37
6.3. Doğa Okulu Kavramına İlişkin Bulgular	38
6.4. Bölgede Yapılan Ekoturizm Faaliyetlerine İlişkin Bulgular	39
6.5. Ekoturizm Faaliyetlerine Katılım Durumuna İlişkin Bulgular	40
6.6. Doğa Okulunda Yapıldığı Düşünülen Faaliyetlere İlişkin Bulgular	41
6.7. Doğa Okuluyla İlgili Bilgi Kaynaklarına İlişkin Bulgular	42
6.8. Doğa Okuluna Katılan Kişilere Ait Bulgular	43
6.9. Doğa Okullarının Ekoturizme Katkısına İlişkin Bulgular	46
7. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	47
REFERANSLAR.....	49
EKLER.....	52

KISALTMALAR

- ÖDA** : Önemli Doğa Alanları
BMDTÖ : Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü
DEHB : Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu

TABLO LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 6.1: Katılımcıların demografik özellikleri.....	36
Tablo 6.2: Ekoturizm kavramı bilinç algısı.....	38
Tablo 6.3: Doğa okulu kavramı bilinç algısı.....	39
Tablo 6.4: Yaşadığınız bölgede hangi ekoturizm faaliyetleri yapılmaktadır?.....	39
Tablo 6.5: Aşağıdaki ekoturizm faaliyetlerinden hangisine/hangilerine katıldınız?.....	40
Tablo 6.6: Aşağıdaki faaliyetlerden hangilerinin doğa okulunda yapıldığını düşünürsünüz?.....	41
Tablo 6.7: Doğa okullarıyla ilgili bilgi kaynaklarınız nelerdir?.....	42
Tablo 6.8: Daha önce doğa okullarına gittiniz mi?.....	43
Tablo 6.9: Yaşadığınız çevredeki doğa okullarının ekoturizme katkısı olduğunu düşünüyor musunuz?.....	46
Tablo 6.10: Ekoturizm faaliyetlerinin yerel ekonomiye ve buna bağlı olarak ülke ekonomisine katkısı olacağını düşünüyor musunuz?.....	46
Tablo 6.11: Doğa okullarının yaygınlaştırılması sizce bir devlet politikası haline getirilmeli mi?.....	46

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 2.1: Doğa Yürüyüşü/Doğa Keşfi.....	3
Şekil 2.2: Yayla Turizmi.....	4
Şekil 2.3: Kuş Gözlemciliği.....	5
Şekil 2.4: Yaban hayatı gözlemciliği.....	5
Şekil 2.5: Foto Safari.....	6
Şekil 2.6: Atlı Doğa Yürüyüşü.....	6
Şekil 2.7: Dağcılık ve Tırmanma.....	7
Şekil 2.8: Yamaç Paraşütü.....	7
Şekil 2.9: Trekking.....	8
Şekil 2.10: Mağara Turizmi.....	8
Şekil 2.11: Tarım ve Çiftlik Turizmi.....	9
Şekil 2.12: Kamp-Karavan Turizmi.....	9
Şekil 2.13: Botanik Turizmi.....	10
Şekil 2.14: Av Turizmi.....	11
Şekil 2.15: Akarsu Turizmi.....	11
Şekil 2.16: Sualtı Dalış Turizmi.....	12
Şekil 2.17: Balon Turizmi.....	13
Şekil 2.18: Sportif Olta Balıkçılığı.....	13
Şekil 2.19: Bisiklet Turizmi.....	14
Şekil 3.1: Urla İlçesi Uydu Görüntüsü.....	16
Şekil 3.2: Urla İskele.....	17
Şekil 3.3: Özbek Köyü.....	18
Şekil 3.4: Bademler Köyü	19
Şekil 3.5: Bademler Köy Tiyatrosu.....	19
Şekil 3.6: Balıklıhova.....	20
Şekil 3.7: Demircili Köyü.....	21
Şekil 3.8: Birgi Köyü.....	22
Şekil 3.9: Barbaros Köyü.....	23

Şekil 4.1: Seferihisar Doğa Okulu Uydu Görüntüsü.....	26
Şekil 4.2: Seferihisar Doğa Okulu.....	28
Şekil 4.3: Bademler Doğal Yaşam Köyü Uydu Görüntüsü	29
Şekil 4.4: Ahşap Bungalovlar.....	29
Şekil 4.5: Bademler Doğal Yaşam Köyü Giriş Kapısı.....	30
Şekil 4.6: Bademler Doğal Yaşam Köyü (Ekmek yapımı).....	31
Şekil 4.7: Bademler Doğal Yaşam Köyü (Köy ekmeği).....	31
Şekil 4.8: Tarhana.....	32
Şekil 4.9: Bademler Doğal Yaşam Köyü	33
Şekil 4.10: Kooperatif Ürünlerinden Zeytinyağı.....	33
Şekil 4.11: Bilimsev Koleji Uydu Görüntüsü.....	34
Şekil 4.12: Bilimsev Koleji.....	34

URLA CİVARI DOĞA OKULLARININ EKOTURİZM KAVRAMI İÇİNDEKİ ÖNEMİ ÖZET

Ekoturizm, tüm doğa temelli turizm türlerini kapsayan ve turistin doğal alanlarda hüküm süren geleneksel kültürleri gözlemlemesi ve değerlendirmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Ayrıca ekoturizm, çevre, eğitim ve ekonomi alanlarını kapsadığı turizm aktivitelerinin bir türü olup, kişilere bilgi aktarmak ve yerel ekonomiye katkı sağlamak için çevreyi koruyarak kaynakları kullanmanın sürdürülebilir bir yolu olarak kabul edilir. Doğal yapısının göz alıcı ve ikliminin elverişli olmasından dolayı İzmir'in Urla ilçesi ekoturizm açısından önemli ve ekoturizm faaliyetleri için oldukça elverişlidir. Doğa okullarında yapılan etkinlikler de ekoturizm kavramını kapsamaktadır. Bu araştırmada Urla civarında bulunan doğa okullarının ekoturizm kavramı içindeki önemini belirlemek amaçlanmıştır.

Araştırmaya İzmir'in Urla ilçesinde yaşayan doğa okuluna daha önce katılmış 22 kişi, katılmamış 142 kişi, gitmeyi düşünen yedi kişi alınmıştır. Katılımcılara demografik özellikleri, ekoturizm ve doğa okulları kavramları bilinç algısı, daha önce herhangi bir doğa okulunda bulunma durumu ve doğa okullarının ekoturizm kavramına katkısının sorulduğu 25 soruluk bir anket uygulanmıştır. Sorulara verilen yanıtların sıklık dereceleri bulunmuştur.

Anket sonuçlarına göre katılımcılar Urla'da yapılan ekoturizm faaliyetleri ile doğa okullarında yapıldığını düşündüğü aktivitelerin aynı olduğunu belirtmişlerdir. Daha önce doğa okuluna katılan kişilerin, memnun kaldıklarını, tekrar gitmek istediklerini ve başka kişilere de tavsiye edeceklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar, doğa okullarının ekoturizme katkısı olduğunu, yerel ekonomiye ve devlet ekonomisine katkısı olduğunu düşünmekte ve doğa okullarının yaygınlaştırılmasının bir devlet politikası haline getirilmesini istemektedirler.

Anahtar kelimeler: Urla, doğa okulları, ekoturizm, doğal yaşam

THE IMPORTANCE OF NATURE SCHOOLS AROUND URLA IN THE CONCEPT OF ECOTOURISM

ABSTRACT

Ecotourism is defined as the observation and evaluation of traditional cultures that cover all types of nature-based tourism and which dominate the natural areas. In addition, ecotourism is a type of tourism activity that encompasses the environment, education and economy, and is considered as a sustainable way of using resources while protecting the environment in order to provide information to people and contribute to the local economy. Izmir's Urla district is important for ecotourism and is very suitable for ecotourism activities because of its natural structure and attractive climate. Activities in nature schools also cover the concept of ecotourism. In this research, it is aimed to determine the importance of nature schools in the area of Urla in the concept of ecotourism.

Twenty two people who attended the nature school in Urla district of İzmir, 142 people who did not participate in nature school before and seven people who thought to go were included in the study. The participants were asked a questionnaire consisting of 25 questions about demographic characteristics, ecotourism and the perception of the concepts of nature schools, their presence in any nature school and the contribution of nature schools to the concept of ecotourism. The frequency of the answers given to the questions is indicated.

According to the survey results; the participants stated that the ecotourism activities in Urla were the same as the activities that they thought were done in nature schools. We can say that people who have attended nature school before are satisfied, want to go again and recommend to others. The participants think that nature schools contribute to ecotourism, contribute to the local economy and the state economy, and they want the dissemination of nature schools to become a state policy.

Key words: Urla, nature schools, ecotourism, natural life

GİRİŞ

İnsanların, eski dönemlerde yaşam koşullarından kaynaklı göç halinde olduğu bilinmektedir. Bu durum, beslenme ve barınma ihtiyaçlarından kaynaklanmaktadır. Günümüzde insanlarda içgüdüsel olarak devam eden hareket halinde olma ve yeni yerleri keşfetme isteği turizm kavramına dönüşmüştür. Turizmin birçok olumlu etkisinin yanı sıra, insanların seyahat ederken gittikleri bölgelere zarar verdikleri de gözlemlenmektedir. Bu zararların azaltılması için doğa bilincinin artırılması gerektiği düşünülmektedir. Ekoturizm kavramının ortaya çıkmasıyla beraber seyahat edilen bölgeye verilen zararın en aza indirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, doğaya ve yerel kültürlerle saygının önemi değer kazanmıştır.

Doğal koruma alanları hem biyolojik çeşitliliğin korunması hem de yerel nüfusun ekonomik gelişimi için önemli sosyal, kültürel ve ekonomik kaynaklar olarak görülmektedir. Bu nedenle çevresel açıdan sürdürülebilir bir ekoturizmi desteklemenin önemi birçok kaynak tarafından belirtilmiştir. Gelecek nesillere iyi bir çevre bırakabilmek açısından doğa menşeli ve doğanın önemini vurgulayan turizm alanlarından biri olan ekoturizmin önemi son yıllarda artmaktadır. Çocukluk döneminde doğa bilincini kazandırmak ve yetişkin bireylerin de doğa menşeli aktivitelere katılmasını sağlamak ekoturizm alanına katkı sağlayacaktır.

Doğa menşeli aktivitelerin yapıldığı ve çocuklara doğa bilincini aşlayan faaliyetlere öncülük eden doğa okulları son dönemlerde dünya genelinde ve ülkemizde gittikçe yaygınlaşmaktadır. Bu oluşumlar özel şahıslara ait kâr amacı güden işletmeler olabildiği gibi, birkaç derneğin bir araya gelerek temelini attıkları, tamamen gönüllülüğe dayanan çalışanlar ile varlığını sürdüren işletmeler de olabilmektedir.

Bu araştırmada Urla ve civarında bulunan doğa okullarının ekoturizm kavramı içindeki önemini belirlemek amaçlanmıştır.

1.1. Araştırmanın Hipotezleri

H: Urla ilçesi ve civarında bulunan doğa okulları ekoturizmin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

2. EKOTURİZM KAVRAMI

Turizm sektörü dünya çapında önemli ve büyüyen bir sektördür [1]. Genel olarak, turizmin istihdam, gelir yaratma, geçim kaynakları ve genel gelişim için kilit bir sektör olduğu kabul edilmektedir [2]. Bununla birlikte, turizmin bu olumlu yönlerinin bazı olumsuzlukları da beraberinde getirdiği belirtilmiştir. Örneğin, turizmin büyümesinin bazı yönleri çevre sorunlarıyla ilişkilendirilmiştir [3]. 1980'lerden bu yana, geleneksel kitle turizminin eleştirilenler tarafından ele alınmasıyla bu problemlerin aslında yeni olmadığı anlaşılmaktadır. Bunun sonucunda ise alternatif turizm biçimleri ortaya çıkmıştır [4]. Ekoturizm ve toplum kökenli turizm son zamanlarda gelişen alternatif turizm örneklerindedir [5].

Ekoturizm kavramı literatürde birçok şekilde tanımlanmaktadır. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (BMDTÖ) tarafından ekoturizm, tüm doğa temelli turizm türlerini kapsayan ve turistlerin temel motivasyonunun doğal alanlarda hüküm süren geleneksel kültürleri gözlemlemesi ve değerlendirmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Sharma ve Rao (2019) ekoturizmin çevre, eğitim ve ekonomi alanlarını kapsadığını, turizm aktivitelerinin bir türü olduğunu, kişilere bilgi aktarmak ve yerel ekonomiye katkı sağlamak için çevreyi koruyarak kaynakları kullanmanın sürdürülebilir bir yol olduğunu belirtmiştir [6].

Ekoturizm, genel olarak küçük gruplar içindir ve turizm faaliyetlerinin doğal ve sosyo-kültürel çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, ekoturizm, ekoturizm mekanı olarak kullanılan doğal alanların korunmasını desteklemelidir buna ek olarak hem yerli halk hem de turistler arasında doğal ve kültürel varlıkların korunmasına yönelik farkındalığın artırılmasını hedeflemektedir.

2.1. Ekoturizm Faaliyetleri

Türkiye'de ekoturizmi mümkün kılan faktörler arasında kuş göç yolları, kültürel zenginlik, tarihi eserlerin bolluğu, jeolojik ve jeomorfolojik zenginlikler yer

almaktadır [7]. Türkiye ülke olarak tarih, kültür ve doğa açısından oldukça zengin olduğundan, sadece yaz dönemindeki turizm faaliyetlerine bağlı kalmaksızın tüm yıl boyunca ve daha fazla kazanç sağlayabilmek adına ekoturizm ülkemiz açısından da son yıllarda oldukça önemsenmektedir. Ekoturizm kavramı altında; yayla turizmi, bisiklet turları, ornitoloji (kuş gözleme) turizmi, foto safari, akarsu sporları (kano-rafting) agro-turizm (çiftlik turizmi), botanik (bitki inceleme) turizmi, atlı doğa yürüyüşü, kamp-karavan turizmi, mağara turizmi, dağ turizmi ve doğa yürüyüşü (Şekil 2.1) gibi faaliyetler yapılmaktadır [8]. Bunlara ek olarak doğada yön bulma, yaban hayatı gözlemciliği, sportif olta balıkçılığı, hava sporları, izcilik, festival turizmi alanları da ekoturizm faaliyetleri olarak belirtilmiştir [9].

Şekil 2.1: Doğa Yürüyüşü/Doğa Keşfi [10].

2.1.1. Yayla turizmi

Yayla turizmi ülkemizde yaygın olarak yapılan bir aktivitedir. Yayla turizmi kültürümüzle bütünleşmiştir. Yaylacılık kültürü yazları yüksek yerlere çıkılarak kışları ise daha sıcak olan bölgelere gidilerek yapılan bir aktivitedir. Ülkemize gelen ekoturistler teknolojiden uzak kalmak, doğa içinde sakinleşmek, temiz havası ve suyu ile sağlık kazanmak ve geceleri ise yıldızları seyretmek için yaylalara çıkmaktadırlar (Şekil 2.2).

Şekil 2.2: Yayla Turizmi [11].

2.1.2. Kuş gözlemciliği (ornitoloji)

Ülkemizin konum ve iklim özelliklerinin, kuşların yaşantısına elverişli olmasından dolayı birçok kuş türüne ev sahipliği yaptığını söyleyebiliriz. Kuşların gözünden doğayı gözlemlemek, doğanın içinde yer alarak küçük gruplar halinde kuşların hayatlarını incelemek ve doğanın sürdürülebilir yanına saygı duymak, ornitolojiyi oluşturmaktadır. Kuşlara yeterince yaklaşmak mümkün olmadığından kullanılan araç dürbündür. Uzak mesafelerden gözlem yapılacağı için özel üretilmiş teleskoplarda kullanılabilir. Gözlem süresi boyunca kayıt yapmak için yanımızda bir defter bulundurmak faydalı olacaktır. Kuş türlerini ve özelliklerinin bulunduğu bir rehber kitaba sahip olmak, kuş gözlemciliği yaparken faydalı olacaktır. Gözlem sırasında uyulması gereken bazı kurallar vardır. Bunların başında kuşları rahatsız etmemek gelmektedir. Kuşların yuvalama alanlarına girmemek, yumurtalarını ve yuva malzemelerini almamak kurallar arasında sayılabilir. Gözlem yaptığımız alanlarda eşya bırakmamakta kuş gözlemciliği yaparken uyulması gereken önemli kurallar arasında söylenebilmektedir (Şekil 2.3).

Şekil 2.3: Kuş Gözlemciliği [12].

2.1.3. Yaban hayatı gözlemciliği

Son zamanlarda dünyada ve ülkemizde yabani hayvanları yaşam alanlarında izlemek, takip etmek, onları rahatsız etmeden izleme faaliyetleri artmaktadır. Özel rehberler ile yapılan bu aktivite Afrika ve Güney Amerika'nın bazı bölgelerinde gelir getiren bir etkinlik haline gelmiştir (Şekil 2.4).

Şekil 2.4: Yaban hayatı gözlemciliği [13].

2.1.4. Foto safari

İnsanların doğal gzellilere sahip alanlarda gezerken, bu alanları fotoraflama sanatına foto safari denir. Ülkemizin her bir köşesi ayrı doğal gzellilere sahip olduğundan foto safari faaliyetinin gerçekleştirilmesine olanak sağlamaktadır (şekil 2.5).

şekil 2.5: Foto Safari [14].

2.1.5. Atlı doğa yürüyüşü

Doğa gezilerine katılmak isteyen ekoturistlerin atlar ile doğada dolaşması ve doğanın daha yakından keşfedilmesine yarayan bir aktivitedir (şekil 2.6).

şekil 2.6: Atlı Doğa Yürüyüşü [15].

2.1.6. Dağcılık ve tırmanma

Ülkemizin yüzey şekillerinin dağcılık ve tırmanmaya elverişli olmasından dolayı ekoturistlerin tercih ettiği bir aktivitedir (Şekil 2.7).

Şekil 2.7: Dağcılık ve Tırmanma [16].

2.1.7. Yamaç paraşütü

Yüksek bir tepeden sporcunun koşarak kendisini boşluğa bıraktığı ve paraşütünün hava dolarak yavaş şekilde aşağıya kadar süzülmesi heyecan verici ve bir o kadar da zevkli spordur. Tek kişi veya iki kişi yapılabilen bir spordur (Şekil 2.8).

Şekil 2.8: Yamaç Paraşütü [17].

2.1.8. Doğa yürüyüşü (trekking)

Doğa yürüyüşü, belli bir bölgede herhangi bir araç kullanmadan, engeller içeren parkurları, yürüyerek yapılan bir ekoturizm çeşididir (Şekil 2.9).

Şekil 2.9: Doğa Yürüyüşü (Trekking) [18].

2.1.9. Mağara turizmi

Turistlerin güvenli şekilde gezmesi için düzenlemeler yapılmış mağaraların gezilmesi aktivitesidir (Şekil 2.10).

Şekil 2.10: Mağara Turizmi [19].

2.1.10. Tarım ve çiftlik (agro) turizmi

Ekoturistlerin kırsal bölgelere ziyaretleri sırasında, yöre halkı ile birlikte çeşitli ürünlerin üretimine, hasadına katıldıkları ve yöre halkı ile birlikte hareket ettikleri aktivitelerden oluşan ekoturizm etkinliğidir (Şekil 2.11).

Şekil 2.11: Tarım ve Çiftlik Turizmi [20].

2.1.11.Kamp karavan turizmi

Çadır kurmak ve karavan park edilmek üzere çevre düzenlemesi yapılmış alanlarda kişilerin doğayla iç içe olmasına dayanan aktivitedir (Şekil 2.12).

Şekil 2.12: Kamp-Karavan Turizmi [21].

2.1.12. Botanik turizmi

Ülkemizde kısıtlı gibi bilinse de birçok bitki türüne ev sahipliği yapmaktadır. Özellikle bazı bölgelerimize ait endemik türlerin korunması için dikkat edilmelidir (Şekil 2.13).

Şekil 2.13: Botanik Turizmi [22].

2.1.13. Av turizmi

Avcıların, avlanma amacıyla bir ülkeye veya başka bölgeye, bir seyahat organizasyonu tarafından, avlanma izinleri de alınıp, götürülerek konaklama, avlandırılma ve gezi gibi çeşitli aktiviteleri içeren organizasyonun tamamına av turizmi denir. Ülkemizde soyu tükenmekte olan hayvan ırklarımıza ait avlanma yasak olmasına rağmen yapılan kaçak avlanmalar için denetimin üst seviyede tutulması gerekmektedir (Şekil 2.14).

Şekil 2.14: Av Turizmi [23].

2.1.14. Akarsu turizmi

Akarsularda turizm amaçlı yapılan sportif aktivitelerin tümünü kapsamaktadır. Başlıca, ülkemizde yapılan akarsu turizmi faaliyetleri, rafting, kano ve nehir kayağı çok yaygındır. Akarsu turizmi ile ilgili gerekli altyapı çalışmalarının yapılması ve olanaklarının artırılması önemlidir. Akarsu turizminin yapıldığı bölgedeki, kıyı ve kayalıklar bu turizm ile bir bütün olarak düşünülmeli, gerekli koruma önlemleri alınmalıdır (Şekil 2.15).

Şekil 2.15: Akarsu Turizmi [24].

2.1.15. Sualtı dalış turizmi

Dalış, su altında kalarak yapılan bir aktivite olup, hem sportif amaçlı, hem de ticari amaçlı yapılmaktadır. Sportif amaçlı yapılan dalışlar daha çok hobi ve su altının incelenmesi için gerçekleştirilir. Ticari dalışlar ise çeşitli meslek dallarının getirdiği bir ihtiyaç alanı olarak gelir karşımıza. Dalmak için eşitli ekipmanlar kullanılır. Bu ekipmanlar ise dalış çeşitlerine göre değişir. Dalış çeşitleri tüplü (scuba) ve serbest (tüpsüz) olarak ikiye ayrılır. 14 yaşını doldurmuş sağlıklı herkes tarafından öğrenilen dalış, ekoturistler için önemli bir aktivitedir (Şekil 2.16).

Şekil 2.16: Sualtı Dalış Turizmi [25].

2.1.16. Balon turizmi

Havadan hafif gazlardan oluşan, hidrojen ve helyum gibi gazların balonun içerisine doldurulmasıyla, ya da ısıtılan hava ile uçurulan balonlar, sepetli hava taşıtı olarak, doğa gezginlerinin ilgi odağı olan görsel bir deneyim türüdür. Kapadokya bölgesinde sadece sabah saatlerinde, güneşin doğduğu ve rüzgârın en hafif olduğu durumlarda yapılabilen balon uçuşları, birçok yabancı ekoturisti, sırf bu muhteşem görüntüyü izleyebilmek için bölgeye çekmektedir (Şekil 2.17).

Şekil 2.17: Balon Turizmi [26].

2.1.17. Sportif olta balıkçılığı

Göl, akarsu ve denizlerde dinlenme, eğlenme ve vakit geçirmeye olanak sağlayan olta kullanılarak yapılan, balık tutma aktivitesi, sportif olta balıkçılığı olarak adlandırılır (Şekil 2.18).

Şekil 2.18: Sportif Olta Balıkçılığı [27].

2.1.18. Bisiklet turizmi

Belirlenen güvenli güzergahlarda bisiklet sürülerek doğanın keyfine varmak ve spor yapmak olarak tanımlanabilir (Şekil 2.19).

Şekil 2.19: Bisiklet Turizmi [28].

3. İZMİR İLİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİ

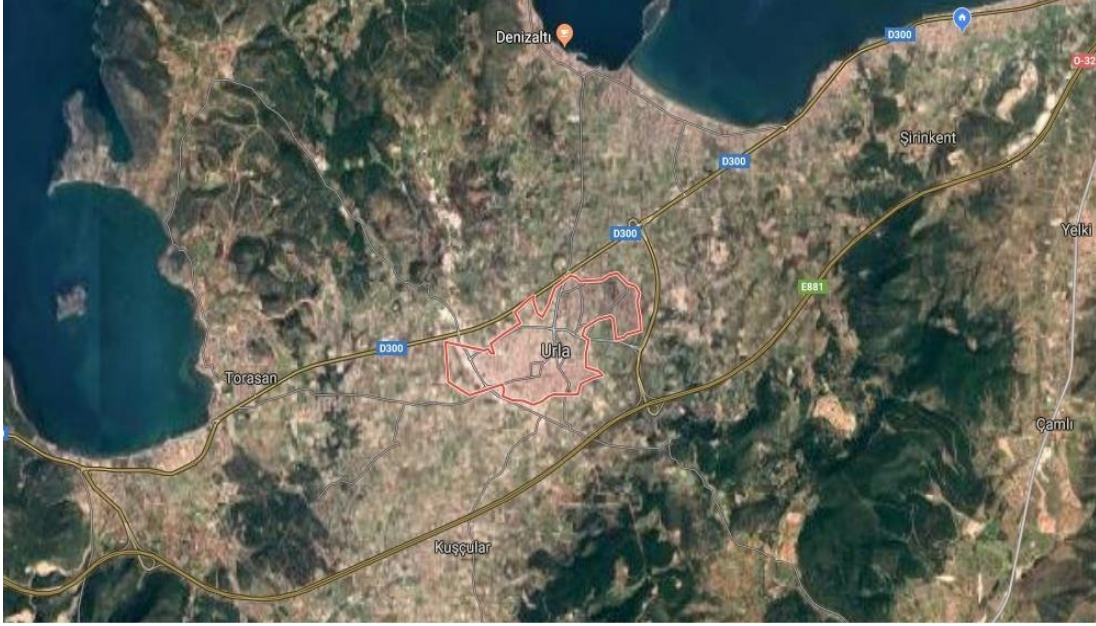
Doğal yapısının göz alıcı ve ikliminin elverişli olmasından dolayı İzmir ili ekoturizm açısından önemli ve ekoturizm faaliyetleri için oldukça elverişlidir. İzmir'in birçok ilçesi yer şekilleri, doğal güzellikleri ve özellikleri, yöresel çeşitliliği nedeniyle ekoturizm bakımından büyük bir potansiyele sahiptir. İzmir genelinde statü verilmiş 10 tabiat parkı, 1 yaban hayatı koruma sahası, 2 yaban hayatı geliştirme sahası, 8 sulak alan, 1 devlet avlağı, 1 örnek avlak, 58 mesire yeri, 2 kent ormanı ve 1 özel çevre koruma alanı bulunmaktadır [9]. Ödemiş Bozdağlar, Gölcük Gölü, Nif Dağı, Kozak Yaylası, Gediz Deltası Sulak Alanı, Küçük Menderes Deltası, Belevi Gölü, Urla civarı, Karaburun Yarımadası, Tire, Balçova-Narlidere Sırtları, Güzelbahçe civarı ve köyleri, Kemalpaşa-Bayındır Ovacık, Karabel, Çiçekli, Şirince gibi birçok alan ekoturizm kapsamında yer alabilecek bölgelerdir.

3.1. Urla İlçesinin Ekoturizm Potansiyeli

Urla, Türkiye'de iç ve dış turizmin ilk başladığı ilçelerin arasında yer almaktadır. İzmir nüfusunun 1960'lı yılların sonuna doğru artmaya başlamasıyla kişiler kentten uzaklaşmaya ihtiyaç duymuştur.

Bu ihtiyaç doğrultusunda 1970'lerde Urla kıyılarına yerleşimler başlamıştır. Bu yerleşimin Urla kıyılarında başlaması bölgenin birçok özelliğiyle ilişkilidir. Urla, İzmir'in 35 km batısında yer alan ve kendi adını taşıyan yarımada'nın merkezinde eski bir yerleşim bölgesidir (Şekil 3.1).

Kuzeyinde Ege Denizi, güneyinde Düden Denizi ve Seferihisar, batısında Çeşme doğusunda ise Güzelbahçe ilçeleri ile sınırlıdır. 728 km² yüz ölçümüne sahip ilçenin denizden yüksekliği 50 m'dir. Urla Yarımadasının ortasında yarımadaya hakim bir konumda bulunan Urla'nın kolay ulaşılmaya olanak tanıyan coğrafi konumu en önemli çekiciliğini oluşturmaktadır [29].

Şekil 3.1: Urla İlçesi Uydu Görüntüsü [30].

Urla'nın fiziki ve beşeri coğrafya özelliklerini içinde bulunduğu Urla Yarımadasından ayrı değerlendirmek mümkün değildir. Urla, İzmir iline bağlı 30 ilçeden birisidir. Ege Bölgesi'nde bulunan yarımadalar içerisinde en büyük yüzölçümüne sahiptir ve aynı zamanda ismini de aldığı Urla Yarımadası'nın merkezinde yer almaktadır [31]. Bütün Ege Yarımadaları gibi Urla Yarımadası da girintili ve çıkıntılı kıyılar, dağ ve tepelerle kısa mesafelerde birbirinden ayıran kıyı ovalarından oluşmaktadır [31].

Tarıma elverişli alanların büyük bir bölümü İskele (Şekil 3.2), Kalabak, Yücesahil, Mandalan, Torasan ve İçmeler çevresinde yoğunlaşmaktadır. Urla ve civarındaki köyler akdeniz ikliminin etkisi altındadır. Yaz sıcaklıklarını azaltan en önemli etken rüzgardır. Urla Yarımadası'nın hemen hemen tamamı her mevsim rüzgarlıdır. Rüzgarların devamlılık gösterdiği en yüksek frekanslar yaz mevsiminde görülür. Yaz aylarındaki rüzgar bunaltıcı sıcaklıklara serinlik getirmesi açısından avantajlı bir durum yaratmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma ve turizmde önem taşıyan su kaynakları bakımından Urla çevresi verimli değildir. Urla akarsularının hepsi kısa boylu, sel karakterli ve mevsimlidir. Daimi akarsular ise çok az olup hemen hemen hepsi karstik kaynaklarla beslenmektedir. Bu nedenle su kaynaklarının hem tarım hem de sürdürülebilir turizm için dikkatli kullanılması gerekmektedir. Urla çevresi jeotermal kaynaklar bakımından zengin bir potansiyele sahiptir.

Urla'nın batısında Malkaca Dağının batı yamacı boyunca birçok sıcak ve soğuk su kaynağı bulunmaktadır. Urla çevresinde yüzey şekilleri ve ikliminin elverişliliği tarih boyunca Urla'nın yerleşime sahne olmasına olanak tanırken, doğal bitki örtüsü tarım ve yerleşme gibi amaçlarla tahrip edilmiştir. Urla'nın bitki formasyonlarını genel olarak kızılçam ve zeytin ağaçları oluştururken makinin tüm elemanlarını da görmek mümkündür [29].

Urla'nın kırsal coğrafyası özellikle de köy yerleşmeleri önemli birer çekicilik oluşturmaktadır. Köylerin buldukları coğrafi birim turizm potansiyellerini belirleyerek, kırsal turizm için bir çeşitlilik oluşturmaktadır. Orman köyü, kıyı köyü ve ova köyü olmak üzere gruplandırılan yerleşmeler Urla kırsal kalkınmasında önemli bir yer tutmaktadır [32].

Şekil 3.2: Urla İskele (Engin MUTLU, 08.07.2019).

3.1.1. Urla' nın köyleri ve ekoturizm potansiyelleri

Özbek Köyü doğası, tarihi ve kültürel değerleri ile ekoturizm açısından önemlidir. Özbek köyünde yapılan tarımın yanında balıkçılıkta yapılmaktadır. Köyde bulunan asırlık ağaçlar, doğal bitki örtüsü, çeşmesi, hamamı ve kumsalı ile önemli bir ekoturizm potansiyeli taşımaktadır. Hafta sonu kurulan ve özellikle kadınların

emeğini sergilediği pazarda yöreye özgü ürünlerin satılması yöre halkına gelir sağlamaktadır. Bu ürünler arasında; arapsaçı, turp otu, şevketi bostan, karabaş otu, tarhana, erişte, Özbek katmeri, nasır (sigara böreği), kekik, adaçayı, zeytin ve zeytinyağı, domates-biber salçası, köy ekmeği, keçi boynuzu, zeytinyağlı ev sabunu, turunç ve üzüm bulunmaktadır (Şekil 3.3).

Şekil 3.3: Özbek Köyü [33].

Bademler Köyü'nde bulunan Türkiye'nin ilk ve tek köy tiyatrosu (Şekil 3.5) dikkat çekmektedir. Aynı zamanda köyde bulunan çocuk oyuncakları müzesi ve kütüphanesi ile köy halkının eğitim seviyesinin yüksek olması, köy içerisinde farklı faaliyetlerin yapılabilmesinde büyük rol oynamaktadır. Bu faaliyetler içinde arazi yarışmaları, bisiklet maratonları ve gençlik organizasyonları gösterilebilir. Bademler köyünde çiçek yetiştiriciliği de yapılmaktadır. Pazar günleri kurulan organik pazarda yöresel lezzetlerin yanı sıra el emeği süs eşyaları da satılmaktadır (Şekil 3.4).

Şekil 3.4: Bademler Köyü [34].

Şekil 3.5: Bademler Köy Tiyatrosu (Engin MUTLU, 07.07.2019).

Balıklıova, doğal yapısını korumuŐ k ylereendir. Köylü halk gelen turistlere kendi ürettikleri doğal ürünlerden satmakta ve köy civarında bulunan enginar tarlalarından direkt satış yapabilmektedir. Aynı zamanda köyde tekne kiralanarak  evre koylara gezi yapılabilir (Şekil 3.6).

Şekil 3.6: Balıklıova [35].

Gölcük Köyü, Seferihisar yolu üzerinde yer almaktadır. Doğal güzellikleri, gelenekleri, üzüm bağları ve yerel halkın konukseverliği ile ekoturizm için önemli bir köydür.

Kuşçular Köyü, Urla'nın merkez köylerinden biri olup ova köyü statüsündedir. Otobana yakın oluşu ulaşımı kolaylaştırırken, aynı zamanda doğal çevrenin diğer köylerdeki kadar yoğun olmamasına neden olmuştur.

Ovacık köyü, Urla ilçesinin az nüfuslu köylerindedir. Türkiye'de ilk ve tek psikodrama eğitimi verilen köy olma özelliğine sahiptir. Yağcılar; Orman köyü olarak geçmektedir. Çeşme ilçesine giden otobana yakınlığı ve güney kıyılarındaki turistik hedeflere olan bağlantısıyla önem kazanmaktadır. Köydeki yapılar, süregelen gelenek ve görenekler, Yağcılar köyünün göçmen köyü olmasından kaynaklı dikkat çekici unsurlar oluşturmaktadır.

Zeytinler köyü, zeytincilik köy halkının önemli gelir kaynağını oluşturmaktadır. Kırsal öğeleri ile dikkat çeken bir köydür.

Demircili, Urla'nın gözde köylerinden birisidir. Kendine has doğal güzellikleri kadar burada yeni gelişen ve ekoturizm faaliyetlerin yapılabilmesine olanak sağlayan yatırımlar bu köyü değerli kılmaktadır. Ekoturizm için oldukça elverişli faaliyetlerin yapıldığı doğa tesisleri, büyükler için oyun ve eğlence alanları, tüm arazi araçları ile turların yapılabilmesi ile Demircili köyü farkındalık yaratmaktadır. Bunun yanı sıra

köy içerisinde kurulmuş çeşitli restoranlar, burayı doğa sporları amacıyla ziyaret eden misafirlere farklı alternatifler sunmaktadır (Şekil 3.7).

Şekil 3.7: Demircili Köyü çevresindeki bir koy [36].

Uzunkuyu Köyü, nüfus yoğunluğu bakımından Urla'nın diğer köylerinden zengindir. Restoranlar, orman içi dinlenme-piknik alanlarının varlığı, köyü diğer kırsal alanlardan ayırmaktadır.

Zeytineli, Urla'nın güney kıyılarındaki kırsal yerleşmelerden birisidir. Köy merkezinin denize yakın oluşu, manzarasının güzelliği ve köy içerisinde bulunan eski taş evler ekoturistler için dikkat çekici öğelerdir. Köy civarında kamp yapılabilecek alanların olması dikkat çekici birer özelliktir.

Nohutalan, hafif engebeli bir topografya üzerinde kurulan ve Çeşme yolu üzerinde küçük, şirin bir Boşnak köyü olan Nohutalan, adını da aldığı nohut üretiminin yanı sıra, kavunları ile de ünlüdür. Bölgeye has bu yerel ürünleri ile olduğu kadar, yakın çevredeki piknik alanları ve ulaşım kolaylığı nedeniyle dikkat çekmektedir.

Kadıovacık köyü, ilçenin batı kıyılarına yakın ve engebeli bir topografya üzerine yerleşmiştir. Köy meydanında ufak bir mola vermek için ideal olan köy kahvehaneleri ve köy çevresinin doğal güzellikleri ekoturizm anlamında Kadıovacık köyünü önemli kılmaktadır.

Birgi, Urla İlçesinin geri kalmış, göç veren küçük köylerinden birisidir. Köyün üst kısımlarında bulunan yel değirmeni ve eski evler göze çarpmaktadır. Köyde bulunan pansiyonun varlığı konaklama yapmak isteyen turistler için önemli bir turistik çekicilik oluşturmaktadır. Köy çevresindeki bir başka çekicilik ise Birgi ile Barbaros arasındaki gölettir. Bu göletin yakınında yer alan restorana gelen misafirlerin yeme içme ihtiyaçları için bir alternatif oluşturmaktadır (Şekil 3.8).

Şekil 3.8: Birgi Köyü [37].

Barbaros güzel bir doğaya sahip yerleşim yeridir. Köy, meydanındaki Camii, dükkanlar ve kahvehanelerin yanı sıra, Çanakkale Savaşlarında resmi kayıtlarda yer alan şehitleri anısına yaptırılan mermer büst ile farklı bir anlam kazanmaktadır. Köyde oyuk festivali düzenlenmektedir. Yerli halk el emeği yaptığı kuklaları festivalde sergilemektedir (Şekil 3.9). Son yıllarda festivale talep giderek artmaktadır. Doğal güzellikleri kadar sosyo-kültürel ve tarihi yapısı ile de oldukça özel bir yerleşme olarak, turizm için bir potansiyel oluşturmaktadır [32].

Şekil 3.9: Barbaros Köyü [38].

4. DOĞA OKULU

Doğa Okulu denince akla ilk olarak doğa içerisinde yer alan bir okul gelmektedir. Bu düşünceden yola çıkararak Doğa Okulu kavramını, her yaştan kişinin katılabileceği, çeşitli aktivitelerin, kursların, oyunların, kendi alanında uzman kişilerce öğretilerek, uygulamalı olarak tecrübe edildiği, açık alan faaliyetlerinin toplamını kapsayan, doğaya sayđı bilincini geliştirmeyi amaç edinmiş yenilikçi eğitim toplulukları olarak tanımlayabiliriz.

Doğa okulunu, öğrencilerin kişisel, sosyal ve teknik becerileri öğrenmek için doğal alanları ziyaret ettikleri bir açık hava eğitim modeli şeklinde de tanımlayabiliriz. Doğa Okulları, her yaştaki bireye doğal hayatı tecrübe etme imkanı sağlamaktadır. Bu tecrübe sonucu bireyler kendi içsel performanslarını geliştirmektedir. Her katılımcı gördüğu, hissettiği, ilham aldığı kaynağı farklı yorumlayarak duygusal ve sosyal becerilerinin geliştirmesinde kullanabilir.

Doğa Okullarının amaçları;

- a. Çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerini desteklemek,
- b. evre bilincinin geliştirilmesini sağlamak,
- c. Kalp damar rahatsızlıklarının önlenmesine yardımcı olmak,
- d. Obeziteye karşı önlem almak,
- e. Doğa sevgisinin kazandırılması,
- f. Yerel halkın kalkındırılması,
- g. Yerel kültürlerin korunması ve gelecek nesillere aktarılması
- h. Katılımcılara ve eğiticilere sunduğu sınırsız eğitim olanakları
- i. Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) sorunu ile mücadele
- j. Solunum hastalıklarının tedavisi

k. Bireysel yaratıcılıklarının ortaya çıkartılarak özgüven duygusunu sağlamak diye sıralanabilir [39].

Bu amaçlar doğrultusunda doğa okullarının sosyal becerileri yüksek, doğaya saygı duyan, özgüven sahibi bireylerin yetişmesini desteklediği söylenebilir.

4.1. Urla İlçesi Ve Civarındaki Doğa Okulları

Urla ilçe sınırları içerisinde Doğa Okulu isminin tam olarak kullanıldığı Urla yakınında konumlanmış Seferihisar Doğa Okulu bulunmaktadır. Bunun yanında Urla ilçe sınırları içerisinde doğa okullarında yapılan faaliyetleri içeren kurumlar bulunmaktadır. Bunlar; Bademler Doğal Yaşam Köyü, Bilimsev Koleji, Doğa Koleji Kampüsü, Bademler Köyü Koleji Montessori ve bunun yanında ekolojik çiftlikler bulunmaktadır.

4.1.1. Seferihisar doğa okulu

Seferihisar Doğa Okulu pek çok farklı insanın katkısı ve yardımlarıyla oluşmuştur. Doğa Derneği, Seferihisar Belediyesi, Orhanlı Köyü Derneği gibi kurumlar, Orhanlı ve Seferihisar halkı, Anadolu'nun farklı yerlerinde doğayla bir arada yaşayan Alakır Nehri Kardeşliği gibi topluluklar, pek çok sanatçı, araştırmacı, düşünür ve gönüllü Seferihisar Doğa Okulu'nun gövdesini oluşturmuştur. Okulun araştırma binası Seferihisar'ın Orhanlı köyünde altı dönümlük bir zeytinlik ve makiliğin içinde yer almaktadır. Buradaki Eski Orhanlı ilkokulu özel bir restorasyon çalışmasıyla Doğa Okulu'nun araştırma binası haline gelmiştir. Birçok sanatçı, düşünür, araştırmacı ve dernek gönüllü olarak okulun araştırma, öğrenme ve üretim süreçlerini geliştirmek için el birliğiyle çalışmaktadır (Şekil 4.1).

Şekil 4.1: Seferihisar Doğa Okulu Uydu Görüntüsü [40].

Seferihisar Doğa Okulu, 2014 yılından itibaren yamaklık ve çıraklık kursları düzenlemeye başlamıştır. Okulun uzun vadeli çalışma konuları arasında geleneksel tarım ve mimari, ekoloji, sözlü kültür, doğa okuryazarlığı ve takvimi, sanat, doğa hukuku ve doğa felsefesi yer almaktadır.

Doğa Okulu, günümüzde hakim olan hızlı tüketim, değersizleştirme, doğaya saygısız davranan ve gelecek nesilleri düşünmeden yaşayanlara karşı bir tutum içindedir. Doğayla iç içe yaşamının ve ona saygı duyulması gerektiğinin farkındadır. Her sene birçok alanda yamaklık ve çıraklık kursu veren Doğa Okulu, katılımcıların en iyi şekilde bilgilendirilmesini ve düşüncelerini paylaşmasını önemsemektedir. Seferihisar Doğa Okulunda gerçekleştirilen etkinlikler ve açılan kurslar; kuş okulu, su okulu, Hıdırellez doğa bayramı, gece okulu, dağ okulu, ahşap oyma okulu, kadim üretim havzaları okulu, doğa korumaya giriş vb. kurslardır.

Kuş Okulu'nda kuşların dünyasına tanıklık edilmektedir. Kuşların doğal ortamlarında, seslerinin, hareketlerinin incelenmesini kapsamaktadır. Soyu tükenmekte olan kuş çeşitleri için dünya üzerinde ne tür çalışmalar yapılabilir, bunun üzerine tartışılarak kuş kültürünün korunmasına ilişkin fayda sağlanmaya çalışılmaktadır.

Su Okulu'nda, yaşamın en önemli maddesi olan su hakkında tanımlamalar yapılarak, akarsular, denizler ve yağmur hakkında konuşulmaktadır. Suyun hiçbir zaman anlamsız hareket etmediği anlamlandırılarak, yeryüzünün damarları olan akarsuların izleri sürülmektedir.

Doğa bayramları insanların binlerce yıldır birbirine kavuşmak, eğlenmek, öğrenmek ve tüm diğer varlıklarla bütünleşmek için gerçekleştirdikleri buluşmalardır. Hıdırellez, yaşadığımız coğrafyanın doğa bayramları içinde uzun zamandır kesintisiz devam eden ve Anadolu halklarını birbiriyle buluşturan bir kültür mirasıdır.

Hıdırellez Doğa Bayramı'nda çeşitli atölye çalışmaları, kurslar ve sanatsal performanslar sergilenerek, doğa kültürüne yaklaşma hedeflenmektedir.

Gece Okulu'nda günün ardından gelen gecenin ve karanlığın içindeki hareketin yüzyıllar boyunca insan topluluklarını nasıl merakı sürüklediği, gökyüzü gözlemlerinin üzerimizde yarattığı etkiler tartışılmaktadır.

Dağ Okulu'nda, doğanın kalbini oluşturan dağlarda zaman geçirilmekte ve dağların varoluşundan, insan hayatında ki yeri anlamlandırılmaya çalışılmaktadır.

Doğa Korumaya Giriş Okulu'nda doğanın yüzyıllar içerisinde ki döngüsü incelenmektedir. Doğal alanların korunmasında uluslararası ölçütler olan Önemli Doğa Alanları (ÖDA) gibi yaklaşımları ve nesli tehlike altında olan türleri içeren Kırmızı Liste için türlerin nasıl değerlendirildiği incelenmektedir. Dünya üzerinde yapılan doğa koruma çalışmaları incelenerek, Anadolu coğrafyası için neler yapılabileceği hakkında yorumlamalar yapılmaktadır.

Ahşap Oyma Okulu'nda geleneksel ahşap oyma desenleri, oyma aşamaları, hangi ağaçların nasıl seçildiği ve oyma bıçaklarının nasıl kullanıldığı hakkında deneyim kazanmak amaçlanmaktadır (Şekil 4.2).

Kadim Üretim Havzaları Okulu'nda doğadaki varlıklarla iş birliği yapılarak üretim yapmanın önemi konuşulmaktadır. Toprağa, suya, gökyüzüne zarar vermeden, doğanın döngüsel mantığıyla hareket eden toplumların uygulamaları hakkında yorumlar yapılmaktadır [41].

Şekil 4.2: Seferihisar Doğa Okulu [42].

4.1.2. Bademler doğal yaşam köyü

1962 yılında kurulan Bademler Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin 50 yılı aşan birikimlerinin sonucunda 315 dekar üzerine kurulmuş bir oluşumdur. Yerelde ve kırsalda kalkınmayı, insan ve toplum refahının artırılmasını amaçlamaktadır. Geleneksel folklorik (halk yaşam) kültürümüzden esinlenen bir yaşam alanıdır. Bünyesinde barındırdığı 10 adet ahşap Bungalov ile konaklama yapmak isteyen ziyaretçilere hizmet vermektedir (Şekil 4.4). Ahşap bungalovlar, bölgenin doğal güzelliğini bozmadan, bir doğa turizmi tecrübe etmeye olanak vermektedir. Bademler Doğal Yaşam Köyünün çalışma alanları ve atölyeleri; kooperatif ürünleri pazarı, gıda atölyesi, tahtacı atölyesi, dikiş ve dokuma atölyesi, kafeterya, tarımsal çalışmalar, toplantı salonu ve hayvan barınaklarıdır (Şekil 4.3).

Şekil 4.3: Bademler Doğal Yaşam Köyü Uydu Görüntüsü [43].

Şekil 4.4: Ahşap Bungalovlar (Engin MUTLU, 07.07.2019).

Bademler Doğal Yaşam Köyü'nde bulunan ürün satış dükkanının da, Bademler Köyü Kooperatifi Ürünleri olmak üzere ayrıca (Zeytinyağı ve Gıda Atölyelerinde üretilen ürünler) anlaşma sağlanan diğer kooperatif ürünlerinin satışı yapılmaktadır. Bu

sayede, organik doğal tarım ve hayvancılık ürünleri kooperatiflerden direk bireysel tüketiciye perakende şeklinde satışa sunulmaktadır (Şekil 4.5).

Gıda atölyesi, üretim alanlarından hasat edilen taze ürünlerin atölyede gıda mühendisi ve konuklar eşliğinde hazırlanmasının yapıldığı bölümdür. Bademler köyüne özgü yöresel yiyeceklerin (köy ekmeği (Şekil 4.6), godalak, tarhana (Şekil 4.8), şişe salçası vb. gibi) hazırlandığı bölümdür (Şekil 4.7).

Şekil 4.5: Bademler Doğal Yaşam Köyü Giriş Kapısı (Engin MUTLU, 07.07.2019).

Şekil 4.6: Bademler Doğal Yaşam Köyü (Ekmek yapımı) [44].

Şekil 4.7: Bademler Doğal Yaşam Köyü (Köy ekmeği) [45].

Şekil 4.8: Tarhana [46].

Tahtacı atölyesi, geleneksel tahtacı kültürünü yansıtan hediyelik eşyaların eğitim eşliğinde konuklar ile birlikte yapıldığı bölümdür.

Dikiş ve dokuma atölyesi, Tahtacı Kültürüne ait olan geleneksel kıyafetlerin (değre, şalvar vb. gibi) dikildiği ve kilim dokumacılığının yapıldığı bölümdür.

Kafeteryada sunulan Bademler Köyü yöresel lezzetlerinden bazıları şunlardır; Godalak (köy ekmeği hamuru içerisinde kabuklu haşlanmış yumurta), domatesli pide, tırkiş, kereviz aşı, kuru patlıcan yemeği gibi daha birçok değişik yöresel tatlardır. Konukların toplantı yapmak istediklerinde doğal ahşaptan dekore edilmiş bir toplantı salonu mevcuttur (Şekil 4.9).

Tarımsal Çalışmalar, 315 dekar arazi üzerinde bulunan Kooperatifte 36 dekar sera alanında mevsimlik çiçek, saksı çiçekleri ve kesme çiçek üretimi yapılmaktadır. Sera alanları dışında dış mekan süs bitkileri yetiştiriciliği (çalı grubu, yer örtücüler) üretilmektedir. Ayrıca Doğal Yaşam Köyü Projesi kapsamında Organik Sertifikalı ürün yetiştiriciliği kapsamında; Zeytin, badem, mandalina, sakız, lavanta, meyve (vişne, şeftali, kayısı, nektarin, nar, erik, dut, ahududu) ağaçları, bağ (sofralık, şaraplık), sebze (enginar ve mevsimine uygun sebzeler) bulunmaktadır (Şekil 4.10).

Hayvan barınakları ise, yöreye uygun, sembolik sayıda hayvanların bulunduğu bölümdür. Organik üretim alanlarından çıkan otlar ve sebze artıklarıyla beslenen canlılar bu bölümlerde yaşamaktadır [47].

Şekil 4.9: Bademler Doğal Yaşam Köyü [48].

Şekil 4.10: Kooperatif rnlerinden Zeytinyağı [49].

4.1.3. Bilimsev koleji

Urula ilçesinin Ovacık Köyünde 60 dönüm arazi üzerine kurulan bilim, sanat ve etkinlik vadisi (Şekil 4.11), 3-18 yaş arası öğrencilere alanında uzman ve deneyimli eğitimcilerle bilim, fen, teknoloji ve arkeoloji alanında bilimsel yöntemlerle uygulamalı atölye çalışmaları yaparak, öğrencilerin bilim ve teknolojiye günlük hayatlarında yol aması, üretkenlik, yaratıcılık, merak, düşünme ve sonuç alma becerisini ortaya koymasını, problem çözme ve mantıksal düşünme becerisini kazandırması alanında çalışmalar yapmaktadır [50].

Şekil 4.11: Bilimsev Koleji Uydu Görüntüsü [51].

Anasınıfı, ilkokul ve ortaokul öğrencilerine eğitim veren doğa dostu okul, normal derslerin yanında yaptığı açık alan etkinlikleri ve ekoloji dersleriyle de öğrencilerinin yaratıcılığının oluşmasında, öğrenme sürecinde, yeteneklerinin ortaya çıkmasında, normal okullara göre farkını ortaya koymaktadır (Şekil 4.12). Okulda bulunan kulüpler; robotik ve kodlama, eğlen bilim-bilim kulübü, astronomi ve uzay, akıl ve zeka oyunları, arkeoloji ve fosil bilim, mutfak sanatları, tarih ve sanat hikayeleri, modern ve halk dansları, ahşap tasarım kulübü, havacılık kulübü, görsel sanatlar kulübü olarak sıralanabilir [52].

Şekil 4.12: Bilimsev Koleji [53].

5.YÖNTEM

5.1.Araştırmanın Modeli

Bu çalışma Urla ilçesi ve civarı yerel halkının, doğa okulları ve ekoturizm kavramlarına yönelik bilinç algısını ve doğa okullarının ekoturizm kavramı içindeki önemini ortaya koymayı amaçlayan betimsel bir çalışmadır. Bu doğrultuda araştırmanın modeli tarama olarak belirlenmiştir.

5.2. Araştırmanın Evreni Ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, son zamanlarda doğa okullarının gelişim gösterdiği İzmir ilinin Urla ilçesinde yaşamakta olan yöre halkı oluşturmuştur. Örneklem Urla'da yaşayan bireylerdir. Örneklem, çalışmayı temsil edecek basit rastgele örnekleme yöntemiyle doğrudan seçilen 174 katılımcıdan oluşmaktadır.

5.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan Ek A'da verilen anket formu; açıklayıcı ön yazı ve 25 sorudan oluşmaktadır. Anket sorularının oluşturulmasında Köroğlu ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışmadan yararlanılmıştır [54]. Anket formu elektronik ortamda katılımcılara sunulmuştur. Sorularda katılımcıların demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, meslek, gelir düzeyi) ekoturizm ve doğa okulları kavramları bilinç algısı, daha önce herhangi bir doğa okulunda bulunma durumu ve doğa okullarının ekoturizm kavramına katkısı sorulmuştur.

6. BULGULAR

6.1. Katılımcılara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan bireylerin demografik özellikleri Tablo 1’de yer almaktadır. Buna göre katılımcıların 99’u (%56,9) kadın, 75’i (%43,1) ise erkektir. Medeni duruma bakıldığında 99 (%56,9) kişi evli iken, 75’u (%43,1) bekârdır. Gelir düzeyi 2000 TL’den az 38 (%22) kişi, 2000-4000 TL arası 107 (%61,8) kişi, 4000-7000 TL arası 22 (%12,7) kişi, 7000 TL’den fazla 6 (%3,5) kişi bulunmaktadır. Eğitim durumuna bakıldığında ilköğretim mezunu 8 (%4,6) kişi, ortaöğretim mezunu 11 (%6,3) kişi, lise mezunu 51 (%29,3) kişi, ön lisans mezunu 20 (%11,5) kişi, lisans mezunu 70 kişi (%40,2), lisansüstü mezunu 14 (%8) kişi saptanmıştır. Yaş olarak 18-30 yaş aralığında 59 kişi (%33,9), 31-40 yaş aralığında 56 kişi (%32,2), 41-50 yaş arasında 38 kişi (%21,8) ve 50 yaş üstünde ise 20 kişi (%11,5) vardır (Tablo 6.1).

Tablo 6.1: Katılımcıların demografik özellikleri (174 kişi üzerinden).

Cinsiyet	Sayı	%
Erkek	75	43,1
Kadın	99	56,9
Yaş	s:173	%
18-30 yaş	59	33,9
31-40 yaş	56	32,2
41-50 yaş	38	21,8
50 üstü	20	11,5
Medeni durum	Sayı	%
Bekar	75	43,1
Evli	99	56,9

Tablo 6.1 (devam): Katılımcıların demografik özellikleri (174 kişi üzerinden).

Öğrenim durumu	Sayı	%
İlköğretim	8	4,6
Ortaöğretim	11	6,3
Lise	51	29,3
Ön Lisans	20	11,5
Lisans	70	40,2
Lisansüstü	14	8,0
Meslek	Sayı	%
Memur	11	6,3
Öğrenci	13	7,5
Emekli	14	8,0
İşsiz	17	9,8
Ev hanımı	19	10,9
Kendi işinde çalışan	30	17,2
Özel sektör çalışanı	70	40,2
Gelir düzeyi	Sayı	%
2000 TL den az	38	22,0
2000-4000 TL arası	107	61,8
4000-7000 TL arası	22	12,7
7000 TL den fazla	6	3,5

6.2. Ekoturizm Kavramına İlişkin Bulgular

Katılımcılara ‘‘Ekoturizm kavramı size neyi ifade eder?’’ sorusu sorulduğunda verilen cevaplar ve yüzdeleri Tablo 2 de verilmiştir. Ekoturizm kavramını, çevre

dostu turizm olarak ifade eden 146 kişi (%84,4), doğayı anlatan ve uygulamalı öğreten bir turizm olarak ifade eden 121 kişi (%69,9), doğa ile ilgili turları ve faaliyetleri kapsayan turizm olarak ifade eden 111 kişi (%64,2), yerel halkın refahına katkı sağlayan turizm olarak ifade eden 59 kişi (%34,1) kişi, farklı kültürleri tanımaya imkân sağlayan turizm olarak ifade eden 62 kişi (%35,8), ekonomik turizm olarak ifade eden 40 kişi (%23,1), sportif aktiviteler içeren turizm olarak ifade eden 45 kişi (%26) saptanmıştır (Tablo 6.2). Çevre dostu turizm katılımcılar tarafından en çok işaretlenen cevaptır. Katılımcılar anket formunda yer alan dokuz soruda birden fazla yanıtı işaretleyebildikleri için, elde edilen sonuçların toplamı %100'ün üzerindedir.

Tablo 6.2: Ekoturizm kavramı size neyi ifade eder? (173 kişi üzerinden).

	Sayı	%
Çevre dostu turizm	146	84,4
Doğayı anlatan ve uygulamalı öğreten bir turizm	121	69,9
Doğa ile ilgili turları ve faaliyetleri kapsayan turizm	111	64,2
Farklı kültürleri tanımaya imkân sağlayan turizm	62	35,8
Yerel halkın refahına katkı sağlayan turizm	59	34,1
Sportif aktiviteler içeren turizm	45	26,0
Ekonomik turizm	40	23,1

6.3. Doğa Okulu Kavramına İlişkin Bulgular

Ankete katılan kişilerden 134'ü (%77,9) doğa okulunu; doğayı ve doğaya saygıyı öğretmeyi amaçlayan okul, 115'i (%66,9); doğa sevgisini ve bilincini artırmayı amaç edinmiş okul, 110'u (%64), açık hava ve ormanlık alanda eğitim veren okul, 96'si (%55,8) her yaştan kişinin katılabileceği çeşitli aktivitelerin yapıldığı okul, 52'si (%30,2) hayvanları öğreten okul olarak tanımlamışlardır (Tablo 6.3). Katılımcıların çoğu doğa okulunu, doğayı ve doğaya saygıyı öğretmeyi amaçlayan okul diyerek tanımlamıştır.

Tablo 6.3: Doğa okulu size neyi ifade eder? (173 kişi üzerinden).

	Sayı	%
Doğayı ve doğaya saygıyı öğretmeyi amaçlayan okul	134	77,9
Doğa sevgisini ve bilincini artırmayı amaç edinmiş okul	115	66,9
Açık hava ve ormanlık alanda eğitim veren okul	110	64,0
Her yaştan kişinin katılabileceği çeşitli aktivitelerin yapıldığı okul	96	55,8
Hayvanları öğreten okul	52	30,2
Sadece çocuklara yönelik aktivitelerin yapıldığı okul	17	9,9

6.4. Bölgede Yapılan Ekoturizm Faaliyetlerine İlişkin Bulgular

Bölgede yapılan ekoturizm faaliyetlerine 147 kişi (%84,5) doğa yürüyüşü/doğa keşfi, 140 kişi (%80,5) festival turizmi, 137 kişi (%78,7) deniz/kumsal turizmi ve 28 kişi (%59,6) bisiklet turizmi diyerek cevap vermiştir (Tablo 6.4).

Tablo 6.4: Yaşadığımız bölgede hangi ekoturizm faaliyetleri yapılmaktadır? (174 kişi üzerinden).

	Sayı	%
Doğa Yürüyüşü/Doğa keşfi	147	84,5
Festival turizmi	140	80,5
Deniz/Kumsal turizmi	137	78,7
Bisiklet turizmi	119	68,4
Kamp/Karavan turizmi	79	45,4

Tablo 6.4 (devam): Yaşadığınız bölgede hangi ekoturizm faaliyetleri yapılmaktadır?
(174 kişi üzerinden).

Doğa fotoğrafçılığı	78	44,8
Tarih-Kültür turizmi	69	39,7
Tarım çiftlik turizmi	56	32,2
Atlı doğa yürüyüşü	42	24,1
Kaplıca/Ilıca turizmi	40	23,0
Dağ/Kaya tırmanışı	39	22,4
Yaban hayatı gözleme	33	19,0
Sağlık turizmi	19	10,9

6.5. Ekoturizm Faaliyetlerine Katılım Durumuna İlişkin Bulgular

Katılımcıların 134'ü (%77,9) deniz/kumsal turizmine, 131'u (%76,2) festival turizmine, 128'i (%74,4) doğa yürüyüşü/doğa keşfi ekoturizm faaliyetlerine katıldıklarını belirtmişlerdir. En çok deniz/kumsal turizm faaliyetine katılan kişilerin olduğu saptanmıştır (Tablo 6.5).

Tablo 6.5: Aşağıdaki ekoturizm faaliyetlerinden hangisine/hangilerine katıldınız? (172 kişi üzerinden).

	Sayı	%
Deniz/Kumsal Turizmi	134	77,9
Festival Turizmi	131	76,2
Doğa Yürüyüşü/Doğa keşfi	128	74,4
Bisiklet Turizmi	71	41,3
Tarih-Kültür Turizmi	59	34,3
Kamp/Karavan Turizmi	56	32,6

Tablo 6.5 (devam): Aşağıdaki ekoturizm faaliyetlerinden hangisine/hangilerine katıldınız? (172 kişi üzerinden).

Doğa Fotoğrafçılığı	48	27,9
Tarım Çiftlik Turizmi	35	20,3
Kaplıca/Ilıca Turizmi	26	15,1
Sağlık Turizmi	19	11,0
Yaban Hayatı Gözleme	17	9,9
Dağ/Kaya tırmanışı	17	9,9

6.6. Doğa Okulunda Yapıldığı Düşünülen Faaliyetlere İlişkin Bulgular

Katılımcılara doğa okulunda hangi faaliyetlerin yapıldığını düşündükleri sorulmuştur. 145 (%83,3) kişi fide/ağaç dikimi, 133 (%76,4) kişi doğa yürüyüşü, 121 (%69,5) kişi doğa fotoğrafçılığı, 119 (%68,4) kişi yerel ürünlerin öğrenilmesinin doğa okulunda yapıldığını düşündüklerini belirtmişlerdir (Tablo 6.6). Fide/ağaç dikimi en çok işaretlenen faaliyet olduğu saptanmıştır.

Tablo 6.6: Aşağıdaki faaliyetlerden hangilerinin doğa okulunda yapıldığını düşünürsünüz? (174 kişi üzerinden).

	Sayı	%
Fide, ağaç dikimi	145	83,3
Doğa yürüyüşü	133	76,4
Doğa fotoğrafçılığı	121	69,5
Yerel ürünlerin öğrenilmesi	119	68,4
Kuş gözlemciliği	105	60,3

Tablo 6.6 (devam): Aşağıdaki faaliyetlerden hangilerinin doğa okulunda yapıldığını düşünürsünüz? (174 kişi üzerinden).

At binme	92	52,9
Ahşap işleme ve boyama	89	51,1
Piknik yapma	81	46,6
Dikiş ve dokuma	71	40,8

6.7. Doğa Okuluyla İlgili Bilgi Kaynaklarına İlişkin Bulgular

Katılımcılara doğa okuluyla ilgili bilgi kaynakları sorulduğunda 138'i (%80,2) internet, 94'ü (%54,7) sosyal medya ve 44'ü (%25,6) arkadaş tavsiyesi olduğunu belirtmişlerdir (Tablo 6.7).

Tablo 6.7: Doğa okullarıyla ilgili bilgi kaynaklarınız nelerdir? (172 kişi üzerinden).

	Sayı	%
İnternet	138	80,2
Sosyal medya	94	54,7
Arkadaş tavsiyesi	44	25,6
Görsel medya	21	12,2
Basılı medya	20	11,6
Daha önceki deneyim	10	5,8
TaTuTa	9	5,2
Seyahat acentası	6	3,5

6.8. Doğa Okuluna Katılan Kişilere Ait Bulgular

Doğa okuluna daha önce katılan 22 (%12,9) kişi, doğa okuluna daha önce katılmayan 142 (%83) kişi, doğa okuluna gitmeyi düşünen 7 (%4,1) katılımcı vardır. Doğa okuluna 1 kez giden 12 (%52,2) kişi, 2 kez giden 7 (%30,4) kişi, 4 ve üzeri giden 4 (%17,4) kişi çalışmada yer almıştır. Doğa okuluna katılan kişilerden 22'si (%91,7) okuldan memnun kalan, 2'si (%8,3) memnun kalmayan grupta yer almıştır. Doğa okuluna 12 (%42,9) kişi konuk (ücret ödeyerek), 16 (%57,1) gönüllü olarak katılmışlardır. Doğa okulunda konaklama yapan 12 (%41,4), konaklama yapmayan 17 (%58,6) kişi bulunmaktadır. Doğa okuluna yalnızca arkadaşlarıyla giden 10 (%43,5) kişi, ailesiyle giden 9 (%39,1) kişi, grup olarak (okul ile) giden 2 (%8,7) kişi vardır. Doğa okulunda katılımcılardan; 19 (%82,6) kişi bahçe ve tarla işleri, 10 (%43,5) kişi ürün toplama, 9 kişi ahşap oyma (%39,1), 14 (%60,9) kişi hayvan bakımı, 9 (%39,1) kişi bakım onarım, 8 (%34,8) kişi at binme, 5 (%21,7) kişi dikiş ve dokuma, 16 (%69,6) kişi üretim, işleme paketleme faaliyetlerine katıldıklarını belirtmişlerdir. 18 (%78,3) kişi şehir hayatından uzaklaşmak, 14 (%60,9) kişi gündelik stresten kaçmak, 15 (%65,2) kişi zihinsel olarak rahatlamak amacıyla doğa okuluna katılmışlardır. Katılımcılardan 25 (%96,2) kişi doğa okulunu başkalarına tavsiye edeceğini, 1 (%3,8) kişi ise doğa okulunu başkalarına tavsiye etmeyeceğini belirtmişlerdir. Katılımcılardan 24 (%96) kişi doğa okulunu tekrar ziyaret edeceğini, 1 (%4) kişi ise doğa okulunu tekrar ziyaret etmeyeceğini belirtmişlerdir (Tablo 6.8).

Tablo 6.8: Daha önce doğa okullarına gittiniz mi? (171 kişi üzerinden).

	Sayı	%
Daha önce doğa okullarına gittiniz mi?	s:171	
Evet	22	12,9
Hayır	142	83,0
Düşünüyorum	7	4,1
Kaç kez gittiniz?	s:23	
1 kez	12	52,2
2 kez	7	30,4
3 kez	0	0
4 ve üzeri	4	17,4

Tablo 6.8 (devam): Daha önce doğa okullarına gittiniz mi? (171 kişi üzerinden).

Doğa okullarından memnun kaldınız mı?	s:24	
Evet	22	91,7
Hayır	2	8,3
Doğa okullarına gitme durumunuz nedir?	s:28	
Gönüllü	16	57,1
Konuk (ücret ödeyerek)	12	42,9
Doğa okullarında konaklama yaptınız mı?	s:29	
Evet	12	41,4
Hayır	17	58,6
Doğa okuluna kiminle gittiniz?	s:23	
Grup olarak (okul ile)	2	8,7
Yalnız arkadaşlarımla	10	43,5
Yalnızca eşimle	2	8,7
Ailemle (çocuklar ve ebeveyn)	9	39,1
Doğa okulunda katıldığınız faaliyetler nelerdir?		
Bahçe ve tarla işleri	19	82,6
Ürün toplama	16	69,6
Hayvan bakımı	14	60,9
Üretim, işleme, paketleme	10	43,5
Bakım, onarım	9	39,1
Ahşap oyma	9	39,1
Fotoğrafçılık	8	34,8
At binme	8	34,8
Dikiş ve dokuma	5	21,7

Tablo 6.8 (devam): Daha önce doğa okullarına gittiniz mi? (171 kişi üzerinden).

Doğa okuluna hangi amaçla katıldınız?		
Ŗehir hayatından uzaklaşmak	18	78,3
Zihinsel olarak rahatlamak	15	65,2
Tarım ortamında olmak	14	60,9
Gündelik stresten kaçmak	14	60,9
Tarımsal becerileri geliştirmek	14	60,9
Hayattan zevk almak	12	52,2
Fiziksel olarak rahatlamak	12	52,2
Sağlığı ve refahı artırmak	12	52,2
Manzaranın tadını çıkarmak	11	47,8
Arkadaş edinmek veya benzer ilgi alanlarına sahip insanlarla tanışmak	9	39,1
Çocuklarım ile daha fazla zaman geçirebilmek	6	26,1
Doğa okullarını başka kişilere tavsiye eder misiniz?		
Evet	25	96,2
Hayır	1	3,8
Doğa okullarını tekrar ziyaret etmek ister misiniz?		
Evet	24	96
Hayır	1	4,0

6.9. Doğa Okullarının Ekoturizme Katkısına İlişkin Bulgular

Katılımcıların 166'sı (%96,5) doğa okullarının ekoturizme katkısı olduğunu, 6'sı (%3,5) doğa okullarının ekoturizme katkısı olmadığını düşündüklerini belirtmişlerdir (Tablo 6.9). Ankete katılan 173 (%99,4) kişi ekoturizm faaliyetlerinin yerel ekonomiye ve buna bağlı olarak ülke ekonomisine katkısı olacağını, 1 (%0,6) kişi katkısı olmayacağını belirtmiştir (Tablo 6.10). 166 (%95,4) kişi doğa okullarının yaygınlaştırılmasının devlet politikası haline getirilmesini gerektiğini, 8 (%4,6) kişi ise gerekmediğini belirtmiştir (Tablo 6.11).

Tablo 6.9: Yaşadığımız çevredeki doğa okullarının ekoturizme katkısı olduğunu düşünüyor musunuz? (172 kişi üzerinden).

	Sayı	%
Evet	166	96,5
Hayır	6	3,5

Tablo 6.10: Ekoturizm faaliyetlerinin yerel ekonomiye ve buna bağlı olarak ülke ekonomisine katkısı olacağını düşünüyor musunuz? (174 kişi üzerinden).

	Sayı	%
Evet	173	99,4
Hayır	1	0,6

Tablo 6.11: Doğa okullarının yaygınlaştırılması sizce bir devlet politikası haline getirilmeli mi? (174 kişi üzerinden).

	Sayı	%
Evet	166	95,4
Hayır	8	4,6

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Katılımcılara Urla ilçesinde yapılan ekoturizm faaliyetlerini sorduğumuzda; doğa yürüyüşü/doğa keşfi, dağ/kaya tırmanışı, atlı doğa yürüyüşü, bisiklet turizmi, sağlık turizmi, yaban hayatı gözlemlene, festival turizmi, tarih-kültür turizmi, kamp/karavan turizmi, kaplıca/ılıca turizmi, deniz/kumsal turizmi, doğa fotoğrafçılığı, tarım çiftlik turizmi verilen cevaplar arasındadır. Anket bulgularına göre doğa yürüyüşü/doğa keşfi bölgede en çok yapılan faaliyet olarak saptanmıştır. İkinci sırada festival turizmi, üçüncü sırada deniz/kumsal turizmi ve bunu takip eden bisiklet turizmi sıralamayı oluşturmaktadır.

Doğa okulunda yapıldığını düşündüğünüz faaliyetlerin neler olduğunu sorduğumuz anket sorusuna verilen cevaplarda ise fide/ağaç dikimi en yüksek orana sahiptir. Bunu takip eden cevap doğa yürüyüşü/keşfi, doğa fotoğrafçılığı, yerel ürünlerin öğrenilmesi, kuş gözlemciliği şeklindedir. Kişilerin en çok katıldığı ekoturizm faaliyetleri deniz/kumsal turizmi ve festival turizmidir. Urla ilçesindeki festivallerde, ilçeye ait yerel tarım ürünleri (enginar festivali) tanıtılmakta ve satılmaktadır. Festival sayesinde yerel ürünleri öğrenme imkânı doğmaktadır.

Katılımcıların Urla civarında ve doğa okullarında yapılan ekoturizm faaliyetleri ile ilgili düşüncelerini soran anket sorularına bakıldığında her iki soru içinde verilen yanıtlar benzerlik göstermektedir. Urla civarı doğa okullarında yapılan aktiviteler ekoturizm faaliyetlerini destekler ve ekoturizm potansiyelinin ortaya çıkmasında önemli rol oynar.

Doğa okulu kavramının dünya genelinde belirlenmiş net bir tanımı yoktur. Anket bulgularına göre katılımcılar doğa okulunu; “doğa sevgisini ve bilincini artırmayı amaç edinmiş ve doğaya saygıyı öğretmeyi amaçlayan okul” şeklinde tanımlamışlardır. Bu çoğunluktan yola çıkarak ve diğer cevaplara da bakarak doğa okulunu; her yaştan kişinin katılabileceği, çeşitli aktivitelerin, kursların, oyunların, kendi alanında uzman kişilerce öğretilerek, uygulamalı olarak tecrübe edildiği, açık

alan faaliyetlerinin toplamını kapsayan, doğaya saygı bilincini geliştirmeyi amaç edinmiş yenilikçi eğitim toplulukları olarak tanımlayabiliriz.

Daha önce doğa okuluna katılan kişilerin, memnun kaldıkları, tekrar gitmek istedikleri ve başka kişilere de tavsiye edecekleri söylenebilir. Doğa okulunda yapılan aktiviteler ile ekoturizme katkı sağlanmaktadır. Kişilerin doğa okuluna tekrar katılması ve başka bireylere tavsiye etmesi ile ekoturizmin sürdürülmesine katkı sağlayabilecekleri düşünülmektedir. Urla civarında da doğa okullarının bulunması ekoturizme büyük ölçüde katkı sağlamaktadır.

Doğa okuluna katılmış kişiler, doğa okullarının ekoturizme, yerel ekonomiye ve devlet ekonomisine katkısı olduğunu ve doğa okullarının yaygınlaştırılmasının bir devlet politikası haline getirilmesini düşünmektedirler.

Urla ilçesinin doğal güzellikleri, coğrafi konumu ve iklimi doğa okulu kurulması için oldukça elverişlidir. Daha fazla doğa okulunun kurulması ise Urla'da yapılan ekoturizm faaliyetlerinin bilinirliğini artırarak ekoturizme katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

REFERANSLAR

- [1] Mtapuri, O., & Giampiccoli A. (2018). Tourism, community-based tourism and ecotourism: a definitional problematic. *The South African Geographical Journal*. 101:1, 22-35. doi: 10.1080/03736245.2018.1522598.
- [2] Dupeyras, A., & MacCallum, N. (2013). Indicators for measuring competitiveness in tourism: A guidance document. *OECD Tourism Papers*, 2013/02, OECD Publishing.
- [3] Zang, Z. (2015). An integrated approach to evaluating the coupling coordination between tourist and the environment. *Tourism Management*, 46: 11–19.
- [4] Giampiccoli, A., Saayman, M., & Jugmohan, S. (2016). Are ‘Albergo Diffuso’ and community based tourism the answers to community development in South Africa? *Development Southern Africa*, 33(4), 548–561.
- [5] Giampiccoli, A., & Saayman, M. (2014). A conceptualisation of alternative forms of tourism in relation to community development. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 5(27): 1667–1677.
- [6] Sharma, R., & Rao, P. (2019). Relevance of Impact Studies on the Environmental Impacts of Tourism and Sustainability: A Review and Analysis. *Environmental Impacts of Tourism in Developing Nations*, 1-21. doi: 10.4018/978-1-5225-5843-9.ch001
- [7] Dinç, A., Karaman, A., & Sayın, K. (2015) Ecotourism Activities in Turkey; Sample of Göksu Valley.
- [8] Ankaya, F.Ü., Yazıcı, K., Balık, G., & Gülgün Aslan, B. (2018) . Dünyada ve Türkiye’de Ekoturizm, Sosyal-Kültürel ve Ekonomik Katkıları. *Ulusal Çevre Bilimleri Araştırma Dergisi*, 1(2): 69-72.
- [9] Batur, M. (2013). İzmir’in Ekoturizm Potansiyeli TMMOB 2. İzmir Kent Sempozyumu, 597.
- [10] http://gezginlerkulubu.org/wp-content/uploads/1_ekotur1235.jpg (08.10.2019)
- [11] <https://bit.ly/2CuzLLZ> (08.10.2019)
- [12] <https://bit.ly/2CuzLLZ> (08.10.2019)
- [13] <https://bit.ly/2WZBpOW> (08.10.2019)
- [14] <https://bit.ly/33zBDP7> (08.10.2019)
- [15] <https://bit.ly/33zBDP7> (08.10.2019)
- [16] <https://bit.ly/2NWKri2> (08.10.2019)
- [17] <https://bit.ly/2Nxbz1J> (08.10.2019)
- [18] <https://bit.ly/2qIzRww> (08.10.2019)
- [19] <https://bit.ly/33BvX7k> (08.10.2019)
- [20] <https://bit.ly/2NWCpzb> (08.10.2019)

- [21] <https://bit.ly/34M9nsN> (08.10.2019)
- [22] <https://bit.ly/2qEcQuP> (08.10.2019)
- [23] <https://bit.ly/32vEZ4t> (08.10.2019)
- [24] <https://bit.ly/2O1exua> (08.10.2019)
- [25] <https://bit.ly/2Qft9cv> (08.10.2019)
- [26] <https://bit.ly/2K7u0I1> (08.10.2019)
- [27] <https://bit.ly/32tSjGA> (08.10.2019)
- [28] <https://bit.ly/2NW3L8J> (08.10.2019)
- [29] Emekli, G. (2002). Sürdürülebilir Turizm Yaklaşımı İle Urla (İzmir) Kıyılarının Değerlendirilmesi. *Türkiye Kıyı Alanları Yönetimi (KAY-02)*.
- [30] <https://bit.ly/32sCpMI> (10.07.2019)
- [31] Mater, B., (1982). Urla Yarımadası'nda Arazinin Sınıflandırılması ile Kullanılışı Arasındaki İlişkiler. *İst. Üniv. Edebiyat Fakültesi Yayınları*.
- [32] Güdücüler, M. (2012). Urla'da Kırsal Kalkınma ve Kırsal Turizm. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 2 (2): 67-78.
- [33] <http://urlaegemenhaber.com/caka-beyin-buyuk-mirasi-ozbek-koyu/> (04.07.2019)
- [34] <http://bademlerkoop.com.tr/kurumsal/bademler-koyu.html> (04.07.2019)
- [35] <http://www.yolculukterapi.com/karaburun-ildir/> (04.07.2019)
- [36] <http://www.canavarkesifte.com/demircili-kumlu-koy-kesif/> (04.07.2019)
- [37] <https://kesfettik.com/odemis-birgi-koyu-nasil-gidilir-gezilecek-yerler/> (04.07.2019)
- [38] <https://www.azgezmis.com/> (04.07.2019)
- [39] Koyuer, M. (2017). Doğa Okulları: Ekoturizm bağlamında bir inceleme ve Türkiye için pilot okul önerisi. Yüksek Lisans Tezi. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- [40] <https://bit.ly/32zEvKK> (10.07.2019)
- [41] <https://dogaaskina.org/>
- [42] <https://www.ekoyapidergisi.org/3155-seferihisarda-bir-doga-okulu.html/> (04.07.2019)
- [43] <https://www.ekoyapidergisi.org/3175-seferihisarda-bir-doga-okulu.html/> (04.07.2019)
- [44] <https://bit.ly/2K7eOLe> (10.07.2019)
- [45] <http://bademlerdogalyasamkoyu.com/galeri.html> (04.07.2019)
- [46] <http://bademlerdogalyasamkoyu.com/galeri.html> (04.07.2019)
- [47] <http://bademlerdogalyasamkoyu.com/index.html> (04.07.2019)
- [48] <https://www.haberturk.com/anne-tarhanasi-tarifi-ev-yapimi-tarhana-hamuru-nasil-yapilir-hts-2130829> (04.07.2019)
- [49] <http://bademlerdogalyasamkoyu.com/galeri.html> (04.07.2019)
- [50] <http://www.bilimsevkoleji.com> (04.07.2019)
- [51] <http://bademlerdogalyasamkoyu.com/calisma-alanlari/kooperatif-urunleri>

pazari.html (04.07.2019)

[52] <http://lulutata.com/mekan/bilimsev-bilim-sanat-etkinlik-vadisi-122> (04.07.2019)

[53] <http://www.bilimsevkoleji.com/ortaokul.html> (04.07.2019)

[54] Köroğlu,  ., Buzluk u, C., Ulusoy Yıldırım, H., & Oflaz, M. (2019). Ekolojik Tarım Turizm Faaliyetlerine Katılan Ziyaretçilerin Ekolojik  iftliklere Yönelik Beklenti ve Algılarının Tespit Edilmesi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7 (1), 25-45.

EKLER

EK A: ANKET FORMU

URLA CİVARI DOĞA OKULLARININ EKOTURİZM KAVRAMI İÇİNDEKİ ÖNEMİ

Bu anket çalışması İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Ekoturizm Anabilim Dalı yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere yapılmaktadır.

Yapılacak anketle;

Katılımcıların (yöre halkı ve doğa okuluna katılanlar) doğa okulları ve ekoturizm kavramları hakkındaki bilgisi ölçülecek ve verilen cevaplar doğrultusunda Urla civarında bulunan doğa okullarının ekoturizm kavramı içinde ki önemi ortaya koyulmaya çalışılacaktır.

Şimdiden verdiğiniz değerli cevaplar için teşekkürler.

SORULAR

1-Cinsiyetiniz? ()Kadın ()Erkek

2-Yaşınız? ()

3-Medeni durumunuz? ()Evli ()Bekar

4-Öğrenim durumunuz?

() İlköğretim () Ortaöğretim () Lise () Önlisans () Lisans

() Lisansüstü

5-Mesleğiniz? ()Memur ()Özel sektör çalışanı ()Emekli

()Ev Hanımı () Kendi işinde çalışan () Öğrenci ()İşsiz

6-Gelir aralığınız ?

() 2000 TL den az () 2000-4000 TL arası () 4000-7000 TL arası

() 7000 den fazla

7-Ekoturizm kavramı size neyi ifade eder? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

() Çevre dostu turizm

() Doğayı anlatan ve uygulamalı öğreten bir turizm

() Doğa ile ilgili turları ve faaliyetleri kapsayan bir turizm

- Yerel halkın refahına katkı sağlayan turizm
- Farklı kültürleri tanımaya imkan sağlayan turizm
- Ekonomik Turizm
- Sportif aktiviteler içeren turizm
- Diğer

8-Yaşadığınız bölgede aşağıdaki ekoturizm faaliyetlerinden hangisi/hangileri yapılmaktadır? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

- Doğa Yürüyüşü/Doğa keşfi
- Dağ/Kaya tırmanışı
- Atlı Doğa Yürüyüşü
- Bisiklet Turizmi
- Sağlık Turizmi
- Kamp/Karavan Turizmi
- Kaplıca/Ilıca Turizmi
- Deniz/Kumsal Turizmi
- Doğa Fotoğrafçılığı
- Yaban Hayatı Gözleme
- Festival Turizmi
- Tarih-Kültür Turizmi
- Tarım Çiftlik Turizmi
- Hepsi

9-Aşağıdaki ekoturizm faaliyetlerinden hangisine/hangilerine katıldınız?(Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

- Doğa Yürüyüşü/Doğa keşfi
- Dağ/Kaya tırmanışı
- Bisiklet Turizmi
- Yaban Hayatı Gözleme
- Sağlık Turizmi
- Kaplıca/Ilıca Turizmi
- Deniz/Kumsal Turizmi
- Doğa Fotoğrafçılığı
- Festival Turizmi
- Tarih-Kültür Turizmi
- Tarım Çiftlik Turizmi
- Kamp/Karavan Turizmi
- Hepsi

10-Doğa okulu size neyi ifade eder? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

- Açık hava ve ormanlık alanda eğitim veren okul
- Doğayı ve doğaya saygıyı öğretmeyi amaçlayan okul
- Her yaştan kişinin katılabileceği çeşitli aktivitelerin yapıldığı okul
- Sadece çocuklara yönelik aktivitelerin yapıldığı okul
- Hayvanları öğreten okul
- Doğa sevgisini ve bilincini artırmayı amaç edinmiş oku
- Diğer.....

11-Aşağıdaki faaliyetlerden hangilerinin Doğa okulunda yapıldığını düşünürsünüz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

- Ahşap işleme ve boyama
- Dikiş ve dokuma
- Kuş gözlemciliği
- Yerel ürünlerin öğrenilmesi
- Doğa yürüyüşü

- Doğa fotoğrafçılığı
- At binme
- Fide, ağaç dikimi
- Piknik yapma
- Hepsi

12- Daha Önce Doğa Okullarına Gittiniz mi? (Eğer yanıtınız "evet" ise 14-22 arasındaki soruları cevaplayınız, "hayır" ise 23. soruya geçiniz)

- Evet Hayır Düşünüyorum

13-Doğa okullarından memnun kaldınız mı?

- Evet Hayır

14-Kaç Kez Gittiniz?

- 1 kez 2 kez 3 kez 4 ve üzeri

15-Doğa Okullarına Gitme Durumunuz nedir?

- Gönüllü
- Konuk (Ücret Ödeyerek)

16-Doğa Okullarıyla İlgili Bilgi Kaynaklarınız ?(Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

- İnternet (Google vb.)
- Arkadaş Tavsiyesi
- Sosyal Medya (Facebook, Instagram vb.)
- TaTuTa
- Daha Önceki Deneyim
- Basılı Medya (Gazete, Dergi)
- Görsel Medya
- Seyahat Acentası

17- Doğa okullarında Konaklama Yaptınız mı?

- Evet Hayır

18-Doğa Okuluna Kiminle Gittiniz?

- Grup olarak(okul ile)
- Yalnız Arkadaşlarımla
- Yalnızca Eşimle
- Ailemle (Çocuklar ve Ebeveyn)

19-Doğa Okulunda Katıldığınız Faaliyet Türleri Nelerdir?(Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

- Bahçe ve Tarla İşleri
- Üretim, İşleme, Paketleme

Hayvan Bakımı

Bakım, Onarım

Ahşap oyma

Fotoğrafçılık

Ürün toplama

At binme

Dikiş ve dokuma

20-Doğa okuluna hangi amaçla katıldınız?(Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

Manzaranın tadını çıkarmak Hayattan zevk almak

Zihinsel olarak rahatlamak Şehir hayatından uzaklaşmak

Tarım ortamında olmak Fiziksel olarak rahatlamak

Sağlığı ve refahı artırmak Çocuklarım ile daha fazla zaman geçirebilmek

Gündelik stresten kaçmak Tarımsal becerileri geliştirmek

Arkadaş edinmek veya benzer ilgi alanlarına sahip insanlarla tanışmak

21-Doğa okullarını başka kişilere tavsiye eder misiniz?

Evet Hayır

22-Doğa okullarını tekrar ziyaret etmek ister misiniz?

Evet Hayır

23-Yaşadığınız çevrede ki Doğa Okullarının ekoturizme katkısı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet Hayır

24.Ekoturizm faaliyetlerinin yerel ekonomiye ve buna bağlı olarak ülke ekonomisine katkısı olacağını düşünüyor musunuz?

Evet Hayır

25-Doğa Okullarının yaygınlaştırılması sizce bir devlet politikası haline getirilmeli mi?

Evet Hayır

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Engin MUTLU
Doğum Yeri ve Tarihi : Tekirdağ – 14.04.1989
Adres : Urla/İZMİR
E-posta : enginmutlu89@gmail.com
Lisans : Ege Üniversitesi-Çeşme Turizm ve Otelcilik
Yüksekokulu-Konaklama İşletmeciliği (2012)